

Professor de contacte

Nom: Carles Batlle Jordà

Correu electrònic: batllejc@institutdelteatre.cat

Carles.batlle@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català

Equip docent

Carles Batlle

Prerequisits

Atès que l'estudiant ha demostrat, mitjançant l'obtenció dels crèdits corresponents a les assignatures de formació bàsica i les obligatòries, haver adquirit les competències bàsiques, haurà de ser capaç d'expressar-se amb correcció oralment i per escrit. Per aquesta raó, els eventuais errors ortogràfics i d'expressió que pogués cometre comportaran un descens de la puntuació en la qualificació final.

Les activitats, pràctiques i treballs presentats a l'assignatura hauran de ser originals i no s'admetrà, sota cap circumstància, el plagiat total o parcial de materials aliens publicats en qualsevol suport. L'eventual presentació de material no original sense indicar-ne adequadament l'origen comportarà, automàticament, la qualificació de suspens (0).

Així mateix, es considera que l'estudiant coneix les normes generals de presentació d'un treball acadèmic. No obstant això, podrà aplicar les normes específiques que pugui indicar-li el professor de l'assignatura, si així ho creu necessari.

Objectius

"Teoria i història de la representació teatral" és l'assignatura que desenvolupa la matèria del mateix nom, que forma part dels 12 crèdits optatius amb els quals l'estudiant completa el curs de tercer del Grau de Llengua i Literatura espanyola.

Objectius:

-Familiaritzar l'alumne amb els conceptes propis de l'escenificació. Introducció a l'anàlisi de la representació teatral.

-Donar a conèixer determinats aspectes relacionats amb l'aparició i l'evolució de la representació teatral en el context de la cultura occidental.

Competències i resultats d'aprenentatge

CE2: Utilitzar de manera adequada de la terminologia pròpia y específica dels estudis literaris i lingüístics.

CE2.9. Analitzar obres teatrals clàssiques a la vista dels components poètics fonamentals.
CE2.10. Descriure i explicar conceptes genèrics del teatre com mimesi en acció, perspectives dels personatges, punts de vista dels personatges secundaris.

CE4: Dominar les tècniques i mètodes del comentari literari de textos i de l'anàlisi crítica d'obres en el seu conjunt, així com les disciplines afins: retòrica i poètica.

CE4.11. Comentar les peces del teatre breu o llarg, popular o culte, amb les eines de la poètica i la retòrica.

CE5: Utilitzar les tècniques i mètodes de la crítica textual, i de les disciplines afins: ecdòtica, història del llibre, paleografia i codicologia.

CE5.3. Analitzar un text teatral des de la perspectiva de la crítica textual, fixant el text i les successives representacions.

CE5.4. Discernir les principals intervencions de l'autor en un text teatral refós.

CE6: Aplicar les tècniques i mètodes de l'edició anotada de textos, així com dels instruments auxiliars: bases de dades, fons documentals, enciclopèdies, glossaris, eines informàtiques, Internet.

CE6.8. Editar i anotar textos teatrals de totes les èpoques.

CE6.9. Utilitzar les eines dels actuals processadors de textos, amb especial atenció a les edicions interactives per analitzar les acotacions, didascàlies i la resta de paratextos teatrals.

CE6.10. Identificar i interpretar els principals "corpora" documentals, llocs d'interès d'Internet, fons de biblioteca (i d'altres) de la disciplina.

CG4: Generar propostes innovadores i competitives en la investigació i en l'activitat professional.

CT1: Recopilar informació d'arxius i biblioteques, analitzar-la i sintetitzar-la.

CT2: Accedir a les fonts electròniques d'informació i elaborar i comunicar aquesta informació en formats electrònics.

CT5: Realitzar presentacions orals i escrites, amb dots d'exposició efectives i adaptades a l'audiència.

CT10: Generar noves idees i ser creatiu.

CT1, CT2, CT5 Saber realitzar treballs individualment aplicant els coneixements teòrics adquirits.

CG4, CT10 Ser capaç d'enfrontar-se a nous reptes i d'adoptar una postura crítica i innovadora

Continguts

APROXIMACIÓ CRÍTICA A LA REPRESENTACIÓ TEATRAL

- L'especificitat del teatre. La teatralitat.
- Lectura i escenificació.
- La dramaturgia. Les funcions del dramaturg.

- Virtuts i limitacions d'una semiologia del teatre. Noves tendències.
- L'anàlisi de la representació: vies d'aproximació.
- Postdramatisme i crisi de la representació.

ESPAI I TEMPS DE LA REPRESENTACIÓ

- Tipologia bàsica.
- Espai dramàtic i espai escènic.
- El model espacial.
- Model espacial i model actancial.

- Punt focal i punt de vista.
- Concreció, abstracció, estilització, metàfora i metonímia.
- L'objecte escenogràfic.

- La il·luminació (i el so, el vestuari i el maquillatge).

- El temps representat i el temps de la representació.
- Seqüenciació i temporalitat.
- Ritme.

ACTOR I DIRECTOR

- Estatut de la paraula en la representació.
- El treball de l'actor. Interpretació, veu, gestualitat i moviment.
- La formació de l'actor.
- El director. Aproximació a una teoria de l'escenificació.
- La recepció. El joc de l'espectador.

DISCURS I REPRESENTACIÓ

- Les acotacions.
- El monòleg.
- El diàleg.

Metodologia docent

L'aprenentatge d'aquesta assignatura per part de l'alumne es distribueix de la manera següent:

- Activitats dirigides (35%). Aquestes activitats es divideixen en classes magistrals i en pràctiques i seminaris dirigits pel professor, en què es combinarà l'explicació teòrica amb la discussió de tot tipus de textos i de representacions teatrals.
- Activitats supervisades (10%). Es tracta de tutories programades pel professor, dedicades a la correcció i comentari de problemes en els diferents nivells d'anàlisi literària i de la representació.
- Activitats autònomes (50%). Aquestes activitats inclouen tant el temps dedicat a l'assistència a representacions teatrals com a l'estudi personal i la realització de ressenyes, treballs i comentaris analítics, així com a la preparació de presentacions orals.
- Activitats d'Avaluació (5%). L'avaluació de l'assignatura es durà a terme mitjançant presentacions orals i proves escrites.

Activitats formatives

TIPUS D'ACTIVITAT	ACTIVITAT	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE
Dirigides			
	Classes magistrals i sessions de seminaris i pràctiques dirigides pel professor	52,5	CE2 a CE6, CG4, CT1, CT2
Supervisades			
	Tutories programades	15	CE2 a CE6, CG4, CT1, CT2
Autònomes			
	Treball autònom	75	CE2 a CE6, CT2, CT5, CT10

Avaluació

Activitats d'avaluació

ACTIVITATS D'AVALUACIÓ	HORES	PES NOTA	RESULTATS D'APRENTATGE

-El professor desenvoluparà els continguts de la següent manera (amb variacions en funció del calendari de l'assignatura):

- 1a part de la classe.
Desenvolupament de temari.
- 2a part de la classe.
Anàlisi de les obres triades (a la representació de les quals s'assistirà): 1) sessions d'anàlisi del text (segons esquema explicat prèviament a classe) i 2) sessions de comentari de la representació.

En funció d'això, l'avaluació es durà a terme de la següent manera:

- Ponderació dels "assaigs" (crítiques) derivats de cadascuna de les obres triades. (Percentatge en la qualificació final: 50%)
- Crítica d'una representació escollida lliurement. (20%)
- Assistència (a classe i a les representacions). (15%)
- Participació a classe. (15%)

La persona que no presenti els treballs, no assisteixi a les representacions i/o no participi regularment en el treball de seminari serà considerada "No presentada". La revisió dels treballs es durà a terme a mesura que es vagin presentant.

No hi haurà reavaluació.

Bibliografia i enllaços web

-**Odette Aslan:** *El actor en el siglo XX*, Barcelona, Gustavo Gili, 1979.

-**Joan Abellán:** *La representació teatral. Introducció als llenguatges del teatre actual*, Barcelona, Institut del Teatre, 1982.

-**Denis Bablet:** "Pour une méthode d'analyse du lieu théâtral", *Travail théâtral*, núm. 13, octubre-desembre 1973. En castellà, revista *ADE.*, núm.54-55, octubre-desembre 1996.

-**Christopher Balme:** *Introducción a los estudios teatrales*, Santiago de Chile, Frontera Sur Ediciones, 2013.

-**Carles Batlle, Francesc Foguet, Enric Gallén** (coord.): *La representació teatral*, Barcelona, Editorial UOC, 2003.

-**Carles Batlle:** "La segmentació del text dramàtic (un procés per a l'anàlisi i la creació)", dins *Estudis escènics*, núm.33-34, hivern 2008, ps.13-35.

-Id.: "La dramaturgia", dins "El còmic : una dramaturgia mestissa", *Estudis Escènics*, núm. 39-40, estiu 2013, ps.37-56.

-**M.Carmen Bobes:** *Semiòtica de la escena*, Madrid, Arco Libros, 2001.

-**Peter Brook:** *El espacio vacío*, Barcelona, Península, 2015, [original 1968]. Vegeu <http://jbarret.5gbfree.com/juanbarret/LB/LT/005%20-%20Vacio.pdf>
o http://static0.planetadelibros.com/libros_contenido_extra/31/30516_El_espacio_vacio.pdf

-**Edgar Ceballos:** *Principios de dirección escénica*, México, Escenología, 1999.
<https://www.youtube.com/watch?v=RImQtcQ1Pc0>

-**Joseph Danan:** *Qué es la dramaturgia y otros ensayos*, Toma Ediciones y producciones escénicas y cinematográficas. A. C. Y Consejo Nacional para la Cultura y las Artes, México, 2012.

- Diversos:** dossier “Iluminación teatral”, *ADE. Teatro*, núm.8, abril-juny 2000, ps.32-75.
- Diversos:** dossier “Teatre i so”, Barcelona, *Pausa*, núm.32, desembre 2009.
- Diversos:** *Lèxic del drama modern i contemporani*, Barcelona, Institut del Teatre, 2009 [original francès 2005], ps.126-128.
- Bernard Dort:** *La représentation émancipée*, Actes Sud Théâtre, 1988.
- José Luís García Barrientos:** *Cómo se comenta una obra de teatro*, Madrid, Editorial Síntesis, 2001 [2012, 2013]
- Id. (ed.): *Análisis de la dramaturgia*, Madrid, Editorial Fundamentos, 2007.
- M.Ángeles Grandes Rosales:** “Teatro y teoría crítica contemporánea”, *Las puertas del drama*, AAT, otoño 2003, núm.16, ps.14-21.
- Tadeuz Kowzan:** “El signo en el teatro”, dins *Diversos: El teatro y su crisis actual*, Caracas, Monte Avila, 1969, reproduït a M.C. Bobes (ed.): *Teoría del teatro*, Madrid, Arco Libros, 1997, ps.121-153.
- Hans-Thies Lehmann:** *Teatro Posdramático*, Murcia, CENDEAC, 2013, [original alemany 1999].
- Patrice Pavis:** *El análisis de los espectáculos*, Barcelona, Paidós, 2000, [original francès 1996].
- Id: *Vers une théorie de la pratique théâtrale*, Villeneuve D’Ascq, Presses Universitaires du Septentrion, 2007 [original 2000].
- Id: *La mise en scène contemporaine*, Paris, Armand Colin, 2007.
- Antoni Ramon Graells** (ed.): *El lloc del teatre. Ciutat, arquitectura i espai escènic*, Barcelona, Edicions UPC, 1997.
- Francis Reid:** *Il.luminar l’escena*, Barcelona, Institut del Teatre, 1999.
- Ramon Xaxier Rosselló:** *Anàlisi de l’obra teatral (teoria i pràctica)*, València/ Barcelona, Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana/Publicacions de l’Abadia de Montserrat, 2011 [original 1999].
- J-Pierre Ryngaert:** *Introduction à l’analyse du théâtre*, Paris, Bordas, 1991, [Dunod, 1999, Armand Colin, 2014]
- José Antonio Sánchez** (ed.): *La escena moderna*, Madrid, Akal, 1999.
- José Sanchis Sinisterra:** *La escena sin límites*, Ciudad Real, Ñaque editora, 2002.
- Anne Ubersfeld:** *La escuela del espectador*, Madrid, ADE, 1997, [original francès 1981].